XI LIETUVOS URBANISTINIS FORUMAS
„LIETUVOS URBANISTINĖ VIZIJA“
Spalio 20 d., Panevėžys, Lietuva

XI Lietuvos urbanistinio forumo kūrybinės dirbtuvės

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos forume organizuotų dirbtuvių tema „Geresnė viešojo valdymo sistema miestų vystymuisi“. Dirbtuvių tikslas –prisidėti prie strateginio mąstymo viešojo valdymo stiprinimo institucijose ir jų veiklos valdymo gerinimo.

Dirbtuvės vyko diskusijos forma, t. y. ratu sėdintys dalyviai (savivaldybių architektai, Aplinkos ministerijos, Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos, Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos, Lietuvos savivaldybių asociacijos atstovai) pasisakėsavo srities tema ir atsakinėjo į moderatoriaus (AM Statybos ir teritorijų planavimo departamento direktorius Marius Narmontas) bei kitų dalyvių klausimus.

Įvade į diskusiją kalbėta apie bendrojo plano ir strateginio plano tarpusavio sąryšį ir jų vietą integruotame teritorijų planavime. Dirbtuvių moderatorius akcentavo, kad skirtingų institucijų patvirtintuose strateginiuose dokumentuose teritorinis–urbanistinis aspektas (ir teritorijų planavimas) yra gana miglotas arba jo nėra. Taip pat pažymėta, kad geras valdymas, veiksmingas viešasis administravimas ir miestų savarankiškumas (centrinės valdžios įtaka, sprendimų priėmimas, galimybės) yra itin svarbūs, siekiant ne tik miestų, bet ir regionų darnausvystymo.

Pirmojoje diskusijų dalyje dalyvių paprašyta pasidalinti iššūkiais, kuriuos patiria šioje srityje.

Dalyviai bendrai sutarė, kad trūksta tarpinstitucinio bendradarbiavimo kuriant strategijas, priimant sprendimus šioje srityje. Taip pat pripažino, kad:

1. Viešojo valdymo procesų efektyvumą lemia viešojo valdymo institucijų gebėjimai mažiausiomis sąnaudomis priimti ir įgyvendinti viešojo valdymo sprendimus, labiausiai atitinkančius visuomenės poreikius.
2. Viešojo valdymo institucijose vyrauja biurokratinė bendradarbiavimo kultūra, neplėtojamos kitos, neįprastos bendradarbiavimo ir komunikavimo formos, per mažai naudojamasi naujų technologijų galimybėmis šioje srityje.
3. Prioritetinėse viešosios politikos srityse, kai problema kyla veikiama įvairių socialinių–ekonominių veiksnių, turi būti kuo plačiau derinamos nuomonės ir ieškoma sutarimo.

Antrojoje dirbtuvių dalyje diskutuota, kas galėtų pagerinti viešojo valdymo sistemą miestų vystymesi ir padėtų įveikti išsakytus iššūkius.

Diskusijos dalyviai sutarė, kad geresnei viešojo valdymo sistemai miestų vystymesi reikėtų:

1. Lankstumo, atvirumu grįstų tarpinstitucinių santykių, aktyvaus bendradarbiavimo ir komunikavimo,kad būtų užtikrintas priimamų sprendimų skaidrumas ir viešumas.
2. Rasti tiesioginio bendradarbiavimo ir komunikavimo formas (kaip pvz. pear-to-pear), siekiant kompleksinio atskirų subjektų požiūrio ir bendrų darnaus miestų vystymosi principų.
3. Skatinti institucijas geriau suprasti miestų kuriamą pridėtinę vertę ir jos svarbą nacionaliniu lygmeniu.
4. Skatinti institucijas skleisti ir dalytis duomenimis, žiniomis, gerąja patirtimi sprendžiant klausimus darančius įtaką miestų vystymuisi.
5. Nustatyti ryšius tarp finansavimo šaltinių, siekiant juos pritaikyti miestų vystymui; juos koordinuoti irintegruoti urbanistinės politikos formavimui, jos įgyvendinimui.

Diskusijos dalyviai pabrėžė, kad:

1. Skirtingos savivaldybės skirtingai išnaudoja turimus resursus ir galimybes, todėl reikia išryškinti miestų vystymosi viešojo valdymo sistemoje dalyvaujančių institucijų ir asmenų kompetencijas.

2. Miestų vystymosiviešojo valdymo sistemai valdyti ir administruoti pakanka esamų įrankių, todėl kurti naujus poreikio nėra, tačiau tikslinga esamus įrankius peržiūrėti ir tobulinti siekiant efektyvesnio jų veikimo. Pagerinti šią sistemą galėtų „minkštųjų“ (privalomosteisinės galios neturinčių) priemonių taikymas.